

ΠΡΩΤΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΣΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΠΥΓΜΑΙΩΝ

Όταν από παιδί διάβαζα για την αγωνιώδη και επίπονη προσπάθεια των ιεραποστόλων, οι οποίοι με την βοήθεια και την Χάρη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού ενέσπειραν τον Ευαγγελικό λόγο στην αχανή αφρικανική ήπειρο, δεν υποπευόμουν ότι κάποτε θα είχα την ευλογία να μετάσχω αυτής της εμπειρίας και μάλιστα υπό την ευθύνη της Επισκοπικής διακονίας.

Impfondo : μία πόλη 20.000 κατοίκων στην περιοχή Likouala, στο βορρά της χώρας του Κονγκό. Περιβαλλόμενη από το τροπικό δάσος, ευρίσκεται στις όχθες του ποταμού Oubangui, του φυσικού συνόρου μεταξύ της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό (πρώην Ζαΐρ) και της Δημοκρατίας του Κονγκό-Μπραζαβίλ. Εκεί, υπό την ανύστακτη μέριμνα του π. Θεολόγου Χρυσανθακοπούλου, ο πατέρας Σέργιος Mabelemo, Εφημέριος της Ενορίας του Αγίου Μάρκου και οι γηγενείς κατηχητές Μάριος και Ιωακείμ, κατάφεραν να συστήσουν τον πρώτο ορθόδοξο πυρήνα σε αυτή την απομακρυσμένη γωνιά της χώρας. Στο ποίμνιο, εκτός από κατοίκους της πόλης, περιλαμβάνονται και πενήντα Πυγμαίοι, οι οποίοι αρνούμενοι να υιοθετήσουν τον σύγχρονο τρόπο ζωής, ζουν μέσα στην αγκαλιά του τροπικού δάσους. Μετά από πολλές προσπάθειες, συνεπεία της δύσκολης μετάβασης στην περιοχή, τελικώς οργανώθηκε η πρώτη ποιμαντική επίσκεψή μου στην περιοχή.

Πέμπτη 6 Ιουνίου : ξεκινώ αεροπορικώς με τον εξ Ελλάδος εθελοντή – συνεργάτη κ. Κωνσταντίνο Γκρόζο από την έδρα της Επισκοπής, στη συμπτωτεύουσα Pointe-Noire για την πρωτεύουσα Brazzaville, όπου είχα την χαρά της επικοινωνίας και της συμπροσευχής με το Χριστεπώνυμο πλήρωμα και, κυρίως, με την νεολαία της Ενοριακής Κοινότητας της Αναστάσεως του Κυρίου.

Το επόμενο πρωί, μία ακόμη πτήση μάς οδηγεί στον προορισμό μας, το αεροδρόμιο του Impfondo. Η υποδοχή που επεφύλαξαν οι πιστοί ήταν συγκινητική. Ο ευγενής π. Σέργιος, η Ενοριακή Επιτροπή, οι κατηχητές και οι συνεργάτες της Ενοριακής Κοινότητας και κυρίως η νεολαία, συνοδεύουσα με δίκυκλα (το συνηθέστερο μέσο μεταφοράς στο βορρά), σχημάτισαν μία πολύβουη πομπή ως την είσοδο του Ναού του Αγίου Μάρκου. Έχοντας κατά νου τις επιβλητικές εκκλησίες που η αρχιτεκτονική εμπειρία του π. Θεολόγου έχει δημιουργήσει στο Κονγκό, η εικόνα ενός μικρού σπιτιού, όπου το μεγαλύτερο δωμάτιο χρησιμοποιείται ως χώρος λατρείας και των πιστών που είναι αναγκασμένοι να κάθονται κάτω από τον καυτό ήλιο, αιφνιδιάστηκα... Εκεί και οι Πυγμαίοι, που περπάτησαν 3 χιλιόμετρα για να καλωσορίσουν τον πρώτο Επίσκοπό τους και να εκφράσουν την χαρά για την επίσκεψή του! Αν και η καθημερινότητα είναι δύσκολη, τα χαμογελαστά πρόσωπα και το καθαρό βλέμμα των ανθρώπων αυτών σκεπάζει την φτώχεια που επικρατεί παντού.

Λίγες στιγμές ξεκούρασης στο ξενοδοχείο, χωρίς νερό και ηλεκτρικό ρεύμα και κατόπιν επιστροφή στην οικία-Εκκλησία για την τέλεση της Παρακλήσεως προς την Υπεραγία Θεοτόκο. Κι ενώ αρχίζει να σκοτεινιάζει, ο π. Σέργιος συνηθισμένος στις συνθήκες της περιοχής, φωτίζει το βιβλίο του με το φακό του, καθώς οι νέοι έψαλλαν αρμονικά υπό το φως των κεριών. Ακολούθως, στην αυλή της μικρής οικίας κηρύττω περί της Θεοτόκου, καθώς και περί του Αγίου βαπτίσματος.

Σάββατο 8 Ιουνίου : από τις 6 το πρωί οι δρόμοι είναι γεμάτοι από ανθρώπους. Η απουσία του ηλεκτρισμού αναγκάζει τους κατοίκους της περιοχής να κοιμούνται νωρίς και να ξεκινούν την καθημερινότητά τους με το πρώτο φως του ήλιου. Μεγάλη ημέρα η σημερινή, καθώς δέκα νέες ψυχές θα λάμπουν από τον φωτισμό της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος και θα ενταχθούν στην Ορθοδοξία. Από την ανατολή του ήλιου περιμένουν καρτερικά στις όχθες του ποταμού Oubangui την μεγάλη στιγμή. Το μέρος ειδυλλιακό, τα ήρεμα νερά του ποταμού διασχίζουν πιρόγες γεμάτες προϊόντα, ενώ οι ευγενείς ψαράδες μάς χαιρετούν με σεβασμό. Μεταξύ των νέων πιστών ξεχωρίζουν με το κλάμα τους τρία μωράκια. Ρωτώντας τον κατηχητή Μάριο, μου λέει για την ευλογία που είχε η μητέρα τους να φέρει στον κόσμο αυτά τα χαριτωμένα τρίδυμα, πράγμα σπάνιο και

δύσκολο για την περιοχή. Μία πιρόγα απετέλεσε την εξέδρα, απ'όπου συγκινημένος ετέλεσα στα γαλήνια νερά του ποταμού τις βαπτίσεις των νέων ορθοδόξων, δοξολογώντας στα μύχια της καρδιάς μου τον Πανάγαθο Θεό για την πρωτοχριστιανική εμπειρία που εβίωνα.

Μεσημέρι της ίδιας μέρας στην αγορά της πόλης. Με την ολοπρόθυμη και φιλάδελφη οικονομική συμπαράσταση της «Αδελφότητος Εξωτερικής Ιεραποστολής Θεσσαλονίκης», η οποία, παρά την οικονομική δυσπραγία των καιρών, ανέλαβε την συνολική δαπάνη της εν γένει πνευματικής ζωής και δράσεως της Ενορίας του Αγίου Μάρκου σε ετήσια βάση, η Ιερά Επισκοπή αγόρασε για τους Πυγμαίους είδη πρώτης ανάγκης για να τους βοηθήσει και υλικά στην δύσκολη προσπάθεια της επιβίωσής τους μέσα στα δάση. Ματσέτες, τσεκούρια, μαχαίρια, λίμες για να ακονίζουν τα εργαλεία τους και μαγειρικά σκεύη ήταν αυτά που οι ίδιοι οι αυτόχθονες προέκριναν ως απαραίτητα για την διαβίωσή τους στην φύση και τον κυνηγητικό τρόπο ζωής. Και εάν σε εμάς τα όντως ακριβά αυτά δώρα φαίνονται ίσως περίεργα ή και ανούσια, για τους Πυγμαίους είναι εργαλεία πολύτιμα και πανάκριβα –λόγω του υψηλού κόστους μεταφοράς δια του ποταμού – αφού τους εξασφαλίζουν την καθημερινή τροφή. Η ημέρα κλείνει με τον Εσπερινό του Σαββάτου και την υπαίθρια κατήχηση επί του θέματος της Εκκλησίας ως Σώματος Χριστού, της Θείας Ευχαριστίας και της Μυστηριακής ζωής των πιστών.

Κυριακή 9 Ιουνίου : Μνήμη του Αγίου Κυρίλλου, Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας. Από τα χαράματα η εκκλησία (το μικρό σπίτι) και η αυλή είναι ασφυκτικά γεμάτη από τους πιστούς που περιμένουν υπομονετικά να συμμετάσχουν για πρώτη φορά σε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία και να λάβουν την ευλογία του Επισκόπου, αγγίζοντας διακριτικά τα αρχιερατικά άμφια. Ο χώρος στολισμένος με γιρλάντες, καθαρός, πλημμυρισμένος από την ευωδία του θυμιάματος. Αγία Τράπεζα ένα παλιό τραπέζι, ένα μικρότερο η Προσκομιδή. Οι ψαλμοί και ο παλμός της φωνής των νέων κατακλύζουν τον ευλογημένο τούτο τόπο και σε μεταφέρουν στους Αποστολικούς χρόνους. Δραττόμενος της ευκαιρίας, κηρύττω για τον βίο και την πνευματική παρακαταθήκη του Αποστόλου Μάρκου, του Φωτιστού της Εκκλησίας των Αλεξανδρέων και εν τέλει, δια της αδιακόπου Αποστολικής διαδοχής των μαρτυρικών Πατριαρχών Αλεξανδρείας, εν οίς και ο εορταζόμενος κατ'αυτήν την ημέρα Μέγας Πατέρας της Ορθοδόξου Εκκλησίας Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, καταλήγω στην σημερινή πολύκαρπη διακονία του παλαιφάτου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, της «Μητέρας-Εκκλησίας» μας, η Οποία υπό την πεπνυμένη ποδηγεσία του Σεπτού Προκαθημένου μας, Μακαριωτάτου κ.κ. Θεοδώρου Β', αγκαλιάζει στοργικά όλα τα εμπερίστατα παιδιά της απ' άκρου εις άκρον της Αφρικής. Κατά την διανομή του αντίδωρου οι ψαλμωδίες δίνουν την θέση τους στα αφρικανικά μουσικά όργανα και οι πιστοί ευχαριστούν «εν κυμβάλοις ευήχοις» τον Δεσπότη Χριστό για την σημερινή ευλογία! Και η χαρά ολοκληρώνεται με την διανομή των δώρων, των εργαλείων που τους προσέφερα.

Απόγευμα της ίδιας μέρας επίσκεψη στον καταυλισμό των ορθοδόξων Πυγμαίων. Διασχίζοντας με την καλοκάγαθη συνοδεία μου την πυκνή βλάστηση του τροπικού δάσους, φτάνουμε στα πρώτα σπίτια. Σαν να έχουμε γυρίσει πίσω τον χρόνο... Γύρω από τα πλίνθινα σπίτια παιδιά σκαρφαλώνουν στα δέντρα ή περιποιούνται την γη, αντιγράφοντας τις κινήσεις των γονέων τους. Στα μαγειρικά σκεύη, πάνω στο σωρό των καιομένων ξύλων, ψήνονται τα αγαθά που προσέφερε το δάσος δια της πανσοφίας του Πλάστη του. Η ευγένεια του εννεηκονταετή ορθοδόξου αρχηγού του χωριού είναι χαρακτηριστική, υποδεχόμενος με μία αξιοπρεπή, αλλά καθόλου επίπλαστη ή δουλική υπόκλιση τον Επίσκοπο και πολλούς καλούς λόγους. Οι πάντοτε υπερήφανοι Πυγμαίοι, οι οποίοι ασφαλώς αγνοούν ότι περί αυτών ομιλεί ο Όμηρος και ο Ηρόδοτος στα περιώνυμα έργα τους, μου μίλησαν κυρίως για τη ζωή τους και ελαχίστως για τα προβλήματά τους, αφού γνωρίζουν να δέχονται και να χαίρονται τη ζωή ως το πολυτιμότερο δώρο του Θεού. Ευχαρίστησαν για την φιλευσπλαχνία και την αμέριστη αγάπη των ορθοδόξων αδερφών από την μακρινή Ελλάδα, που άκουσαν και γνώρισαν μέσα από την Ορθοδοξία και, αφού τους μίλησα επί μακρόν για τη πολυσχιδή δράση των ουσιαστικών

προσφερόντων τα δώρα μελών της «Αδελφότητα Εξωτερικής Ιεραποστολής Θεσσαλονίκης», μου ζήτησαν να τους επισκέπτομαι πιο συχνά και να προσεύχομαι για αυτούς. Καθώς νυχτώνει, βρισκόμαστε στην φιλόξενη κατοικία του Κυβερνήτη της περιοχής, ο οποίος περιβαλλόμενος από τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου, μου εζήτησε επισήμως την ανέγερση περικαλλούς ορθοδόξου Ναού στο κέντρο της πόλεως του Improndo, σε οικόπεδο που η Επισκοπή ήδη κατέχει νομίμως. Κι αν η Εκκλησία μας μπορέσει να τους προσφέρει και ένα σχολείο, τότε «ή χαρά ἢ πεπληρωμένη» (Α' Ιω. 1,4)!

Δευτέρα 10 Ιουνίου : το πρωί με βρίσκει σε πολύωρη συνεργασία με τον πεπαιδευμένο π.Σέργιο, τους κατηχητές και μέλη της Ενοριακής Επιτροπής. Ωστόσο η ώρα του αποχωρισμού έχει φτάσει. Καθώς επιστρέφουμε με το αεροπλάνο στην σύγχρονη πρωτεύουσα της χώρας, κάνω μία ανασκόπηση του ταξιδιού. Δοξάζω τον θεό, αναλογιζόμενος το βάρος της ποιμαντορικής και ιεραποστολικής ευθύνης, οραματίζομαι τον ορθόδοξο Ναό, κτισμένο μόνον από το παραδοσιακό κόκκινο τούβλο, εμφανές εσωτερικά και εξωτερικά, με όμορφη κεραμοσκεπή και πρωτοχριστιανικό χαμηλό ξύλινο εικονοστάσιο, σκαλισμένο από τα επιδέξια χέρια των ντόπιων. Γέμισε ο νους από πανέμορφες εικόνες και η ψυχή, παρά την μεγάλη σωματική κόπωση, από αγαλλίαση πνευματική και δύναμη για την συνέχιση της ποιμαντορίας της Επισκοπής που καλύπτει γεωγραφικώς μία έκταση συνολικώς 2,5 φορές μεγαλύτερη της Ελλάδος και ο θεός ενεπιστεύθη στην ελαχιστότητά μου.

Κι εκεί ψηλά, ευρισκόμενος επί «περυγών ανέμων» και κατοπεύοντας την καταπράσινη γη του αφρικανικού ισημερινού ανέπεμπα για μία φορά ακόμα τον Ψαλμό «Κύριε, Κύριε, επίβλεπον εξ ουρανού και ίδε και επίσκεψαι την άμπελον ταύτην και κατάρτισαι αυτήν, ην εφύτευσεν η δεξιά Σου»!

Ο Μπραζαβίλ Παντελεήμων